

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет Ветеринарна медицина

Кафедра анатомії, нормальної та патологічної фізіології

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
НОРМАЛЬНА ТА ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ ТВАРИН

(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми

ПП. 05 ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ

(назва)

за спеціальністю **211 Ветеринарна медицина**

(шифр, назва)

на **другий (магістерський)** рівні вищої освіти

Суми – 2021

Розробники:

М. Д. Камбур, д.вет.н., професор

Л. З. Плюта, к.вет.н., доцент

Л. М. Коваленко, к.вет.н., доцент

Розглянуто, схвалено
та затверджено на
засіданні кафедри
анатомії, нормальної
та патологічної
фізіології

Протокол від 14.06.2022 р., № 8

Завідувач кафедри

М. Д. Камбур

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Л. Г. Улько

Л. Г. Улько

Декан факультету,

де реалізується освітня програма

О. Л. Нечипоренко

О. Л. Нечипоренко

Рецензія на робочу програму (додається) надана: д.вет.н., професор О. І. Шкромана

д.вет.н., професор Р. В. Петров

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Г. Бар

(підпис)

(Г. Баранів)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 06.07 2022 р.

10

вчальний к. в якому носяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми
13-2024 W 1		15.05.23		
24/2025 W 2		04.06.24		

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1.	Назва ОК	НОРМАЛЬНА ТА ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ ТВАРИН		
2.	Факультет/кафедра	Ветеринарна медицина / Анатомії, нормальної та патологічної фізіології		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ПП. 05 ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ 211 Ветеринарна медицина		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	-		
6.	Рівень НРК	другий (магістерський)		
7.	Семестр та тривалість вивчення	5/6 , навчальний рік		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	4		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		
		Самостійна робота		
		Лекційні 15/15	Практичні /семінарські -	Лабораторні 15/15
				30/30
10.	Мова навчання	українська		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Коваленко Лідія Михайлівна, к. вет. н., доцент		
11.1	Контактна інформація	KovalenkoLm4@gmail.com https://vet.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-anatomi%d1%97-normalno%d1%97-ta-patologichno%d1%97-fiziologi%d1%97-tvarin/sklad-kafedri/kovalenko-lidiya-mixajlivna-k-vet-n-docent/		
12.	Загальний опис освітнього компонента	У сучасного фахівця лікаря ветеринарної медицини повинно бути формування глибоких теоретичних знань з питань вивчення загальних та закономірностей виникнення патологічного процесу окремих органів та систем,		

		патологічного стану організму; практичних навичок з методів лабораторних досліджень.
13.	Мета освітнього компонента	підготовка висококваліфікованих фахівців, які здатні в умовах виробництва вирішувати складні питання пов'язані з формуванням глибоких теоретичних знань з питань вивчення загальних та часних закономірностей виникнення патологічного процесу, патологічного стану організму; практичних навичок з методів лабораторних досліджень при обстеженні хворих тварин.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні питань: - Роль патологічної фізіології, її місце в системі вищої ветеринарної освіти, зв'язок з іншими дисциплінами. - Сучасні методи, які використовуються в експерименті. Поняття про здоров'я. Поняття хвороби. - Принципи класифікації хвороби. Види хвороби за перебігом. Періоди хвороби. - Роль знання етіології для профілактики і лікування тварин. Причини і умови виникнення хвороби. - Взаємовідношення та роль етіологічного і патогенетичного факторів у патогенезі. - Шляхи розповсюдження хвороботворних чинників в організмі. Пристосовані та відновні реакції організму. - Патологічна фізіологія місцевого кровообігу і мікроциркуляції. Типові порушення мікроциркуляції. Капілярно - трофічна недостатність. - Значення запалення для організму. Взаємовідношення запального процесу і організму. Нейроендокринна регуляція запалення. - Зміни терморегуляції. Особливості основного обміну у лабораторних тварин у разі гарячки та змінах тканин. - Загальна характеристика порушень функцій системи крові. - Загальна характеристика порушень системи дихання. - Основні форми прояву патології травлення. Вплив порушення кровообігу в печінці, нирках на сечоутворення. - Патологія розмноження та лактації - Порушення функції нервової клітини і провідності нервових волокон. Загальна характеристика порушень функції ендокринних залоз. 2. Освітній компонент базується з ОК 11 Цитологія, гістологія, ембріологія; ОК 21 Клінічна діагностика хвороб тварин, Цитологією і є основою для формування здатності спеціалістів ветеринарної медицині застосовувати набуті знання, уміння, навички щодо навчання певних практичних методик і

		вироблення навичок роботи в виробничих умовах. 3. Освітній компонент несумісний з дисциплінами, які можливо дублюють зміст ОК.
15.	Політика академічної доброчесності	Спрямована на наполегливості до навчання та самоопрацюванні поставлених задач. Мінімізувати можливість для плагіату, копіювати роботи попередніх років чи інші опубліковані роботи. Можливість продемонструвати процес самостійного навчання та поступового використання знань під час виконання завдання.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹			Як оцінюється РНД
	ПРН _{n-m}	ПРН _n	ПРН _{n+k}	
ДРН 1. Здатність використовувати грамотно термінологію ветеринарної медицини під час навчання та виконання професійних завдань, що до питань розвитку патологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин, змін периферичного кровообігу при дії тепла і холоду, підвищеного та зниженого атмосферного. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, і підприємницьких стратегій.		+	+	Демонстративне. Відповіді на завдання Тестовий контроль
ДРН 2. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних видів робіт, щодо виготовлення мазків крові для визначення її морфологічного складу під світловим мікроскопом, при типових порушеннях теплової регуляції організму. Охарактеризовувати зміни формених елементів крові у мазках при патофізіологічних змінах організму; розрізняти норму від патології; відрізняти зміни у лейкоцитарній та еритроцитарній формулах при дослідженні крові тварин. Встановлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.	+	+	+	Демонстративне. Відповіді на завдання. Усне опитування
ДРН 3. Здатність використовувати різні методи та прийоми навчання про володіння роботою з приладами для фізико – хімічного дослідження крові; систематизувати хвороби в залежності від місця виникнення. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів,	+	+	+	Підсумковий контроль (комп'ютерне тестування + розв'язання ситуаційних

¹ Має відповідати Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми, зазначається для обов'язкових освітніх компонентів ОП I та II рівня, для усіх (обов'язкових та вибіркових ОК) ОП III

які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.				задач)
ДРН 4. Здатність оперувати поняттями, концепціями, вченнями і теоріями порушень діяльності роботи серця. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних і підприємницьких стратегій.	+	+	+	Тестовий контроль
ДРН 5. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання із загальної теорії порушення травлення, визначати тип травлення за титром кислотності шлункового соку, за клінічними ознаками встановлювати зміни в організмі. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.	+	+	+	Відповіді на завдання. Тестовий контроль. Розв'язання ситуаційних задач
ДРН 6. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базові знання із загальної теорії системи розмноження та лактації. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.	+	+	+	Тестовий контроль. Усне опитування
ДРН 7. Здатність використовувати під час навчання та виконання професійних видів робіт основ знань ветеринарної медицини, надавати долікарську допомогу тваринам під час виникнення у них патологічних процесів в організмі при порушенні ендокринної та нервової систем. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики та профілактики хвороб тварин.	+	+	+	Підсумковий контроль (комп'ютерне тестування + розв'язання ситуаційних задач)

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

[illegible]

² Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

кровообігу і мікроциркуляції. Типові порушення мікроциркуляції. Капілярно- трофічна недостатність. Артеріальна гіперемія. Стаз, його види. Ішемія. Інфаркт. Кровотеча. Тромбоз. Емболії.					[для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Вища школа, 2000. 352 с. [Розді 7-8. С.93-106].
Тема 4. Запалення. Визначення поняття запалення. Медіатори запалення. Класифікація запалень. Взаємовідношення запального процесу і організму. Біологічні принципи протизапальної терапії.	2		6		Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Кругі Дж. Патофізіологія тварин: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Вища школа, 2000. 352 с. [Розді 10. С.119-134].
Тема 5. Патологія теплової регуляції. Визначення поняття гарячки, загальна характеристика. Види гарячок. Типи гарячкових реакцій. Біологічне значення гарячки	2		2		Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Кругі Дж. Патофізіологія тварин: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Вища школа, 2000. 352 с. [Розді 13. С.170-173].
Тема 6. Патофізіологічні процеси у тканинах. Гіпербіотичні процеси. Гіпертрофія і гіперплазія. Регенерація фізіологічна. Патологічна регенерація. Гіпобіотичні процеси. Пухлини як патологія тканинного росту. Біологічні властивості та класифікація пухлин.	2			8	Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Кругі Дж. Патофізіологія тварин: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Вища школа, 2000. 352 с. [Розді 9. С.106-109].
Тема 7. Типові порушення обміну речовин. Порушення основного обміну. Порушення вуглеводного обміну. Порушення ліпідного обміну. Порушення холестеринового обміну. Порушення білкового обміну. Порушення обміну амінокислот. Порушення водно - електролітного	2		2		Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Кругі Дж. Патофізіологія тварин: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Вища

обміну. Види голодування. Повне, часткове якісне голодування. Вуглеводне, жирове і мінеральне голодування. Водне голодування. Ацидоз і алкалоз.					школа, 2000. 352 с. [Розді 11. С.135-162].
Всього за весняний семестр	14		15	30	
Тема 8. Патофізіологія системи крові. Загальна характеристика порушень функцій системи крові. Гіперволемія, гіповолемія. Лейкоцитози і лейкопенії. Патологія тромбоцитів. Загальна характеристика розладів системи кровообігу. Недостатність кровообігу. Серцева недостатність кровообігу. Міокардіопатії. Міокардит, міокардіодистрофія. Гемотрансфузійний шок. Лейкози. Судинна недостатність.	2		2	4	Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Клугі Дж. Патофізіологія тварин: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Вища школа, 2000. 352 с. [Розді 15;16. С.185-222].
Тема 9. Патофізіологія системи дихання. Порушення функцій верхніх дихальних шляхів. Розлади дихання під час патології легень: бронхіти, пневмонія, гіперемія, набряк, емфізема легень. Плеврити. Пневмоторакс. Типи гіпоксії.	2		2	6	Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Клугі Дж. Патофізіологія тварин: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Вища школа, 2000. 352 с. [Розді 17. С.227-240].
Тема 10. Патофізіологія системи травлення. Основні форми прояву патології травлення. Патологічна фізіологія травлення в однокамерному шлунку. Порушення травлення в передшлунках жуйних. Тимпанія. Патологія травлення у кишках. Аутоінтоксикація. Патогенез диспепсій.	2		2	6	Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Клугі Дж. Патофізіологія тварин: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Вища школа, 2000. 352 с. [Розді 18. С.242-256].
Тема 11. Патофізіологія печінки. Причини і наслідки порушення функції печінки. Етіологія і патогенез гепатитів та цирозів печінки. Порушення бар'єрної функції	2			2	Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Клугі Дж. Патофізіологія тварин: підруч. [для студ. вищ.

печінки.					навч. закл.]. Київ: Вища школа, 2000. 352 с. [Розді 19. С.263-268].
Тема 12. Патофізіологія нирок. Загальна характеристика порушень функцій сечоутворення і сечовиділення.	2		2	2	Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Кругі Дж. Патофізіологія тварин: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Вища школа, 2000. 352 с. [Розді 20. С.271-283].
Тема 13. Патофізіологія системи розмноження та лактації. Порушення нервово-гуморальних механізмів регуляції системи розмноження у тварин. Порушення функції органів розмноження у самців. Порушення функції органів розмноження у самок.	2			2	Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Кругі Дж. Патофізіологія тварин: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Вища школа, 2000. 352 с. [Розді 22. С.303-309].
Тема 14. Патофізіологія ендокринної системи. Загальна характеристика порушень функції ендокринних залоз. Порушення функції гіпофізу. Гіпофункція щитоподібної залози. Порушення функції паращитоподібних залоз. Порушення функції надниркових залоз. Порушення водного обміну. Порушення функції нервової клітини і провідності нервових волокон. Порушення функції гальмівних синапсів. Патологічні парабіоз і домінанта. Порушення функції вегетативної нервової системи. Ушкодження гіпоталамусу.	2		2	4	Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Кругі Дж. Патофізіологія тварин: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Вища школа, 2000. 352 с. [Розді 21. С.284-302].
Тема 15. Патофізіологія нервової системи. Розлади симпатичної іннервації. Вегетативні неврози. Порушення вищої нервової			4	4	Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Кругі Дж. Патофізіологія

діяльності. Стрес і загальний адаптаційний синдром. Парез і паралічі. Гіперкінези. Астенія. Астазія. Порушення чутливості, гіпостезія, гіперстезія, анестезія, парестезія. Біль.					тварин: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Вища школа, 2000. 352 с. [Розді 23. С.315-334].
Всього за осінній семестр	16		15	30	
Всього по курсу	30		30	60	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)	Кількість годин
дисципліною	Тема 1. Загальна нозологія. Аналіз рефлекторної дуги під час дії патогенних подразників. Дія адреналіну на серце і периферичні судини жаби.	2	Тема 1 . Загальна етіологія і загальний патогенез. Рівні ушкоджень: субмолекулярний, молекулярний, субклітинний, ушкодження тканин і органів, організму. Тема 2. Загальна етіологія і загальний патогенез. Значення порушень нервової регуляції в розвитку хвороби.	2 2
дисципліною	Тема 2. Дія хвороботворних факторів зовнішнього середовища. Місцева дія тепла на вухо кроля. Місцева дія холоду на вухо кроля. Дія хвороботворних факторів зовнішнього середовища, характеру місцевих та загальних дій підвищеного та пониженого атмосферного тиску. Дія хвороботворних факторів зовнішнього середовища, місцевих та загальних дій підвищеного та пониженого атмосферного тиску на серцеву та дихальну функції організму.	2	Тема 3. Загальна етіологія і загальний патогенез. Значення порушень гуморальної регуляції в розвитку хвороби. Тема 4. Дія хвороботворних факторів зовнішнього середовища. Дія довгих хвиль сонячного спектру, червоних й інфрачервоних променів.	2 2
дисципліною	Тема 3. Реактивність організму та її значення в	2	Тема 5. Дія хвороботворних факторів зовнішнього	2

	патології. Бар'єрні пристосування організму. Адсорбція елементами РЕС сторонніх речовин, 1,5 % хлорного заліза		середовища. Дія атмосферної електрики. Тема 6. Дія хвороботворних факторів зовнішнього середовища. Вплив хімічних та фармакологічних речовин. Шкідлива дія звукових хвиль.	2
дисципліною	Тема 4. Реактивність організму та її значення в патології. Роль компонентів імунної реакції в її розвитку.	2	Тема 7. Реактивність організму та її значення в патології. Тема 8. Патологічна фізіологія клітини. Апоптоз, роль механізмів апоптозу у виникненні смерті ураженої клітини.	2 2
дисципліною	Тема 5. Патологічна фізіологія місцевого кровообігу. Вивчення порушень проявів артеріальної гіперемії. Тромбоз та емболія.	2	Тема 9. Патологічна фізіологія клітини. Роль стовбурних клітин у відновленні структури та функції окремих тканин. Тема 10. Патологічна фізіологія клітини. Апоптоз	2 2
дисципліною	Тема 6. Запалення . Запалення реакція нормального та денервованого вуха кроля. Вивчити причини, механізм розвитку, наслідки запалення. Встановлення розладу кровообігу і мікроциркуляції у вогнищі запалення.	2	Тема 11. Патологічна фізіологія клітини. Апоптоз, роль механізмів, загальна закономірність розвитку порушень на клітинному та субклітинному рівнях Тема 12. Патофізіологічні процеси у тканинах. Рівні ушкоджень тканин. Структурна регенерація. Обмін речовин у регенованих тканинах. Атрофія. Види атрофій. Хімічні, фізичні та біологічні канцерогенні фактори. Експериментальна онкологія. Трансплантація пухлин, ауто трансплантація, ізотрансплантація, гетеро трансплантація.	2 2
дисципліною	Тема 7. Патологія теплової регуляції. Експериментальне відтворення гіпотермії, гіпертермії, гарячки. Патофізіологічні процеси у тканинах. Особливості основного обміну	2	Тема 13. Патофізіологічні процеси у тканинах. Рівні ушкоджень тканин і органів. Тема 14. Патофізіологічні процеси у тканинах. Рівні ушкоджень тканин і органів: субмолекулярний.	2 2
дисципліною	Тема 8. Типові порушення обміну речовин. Особливості основного обміну	2	Тема 15. Патофізіологічні процеси у тканинах. Рівні ушкоджень тканин і органів: субмолекулярний,	2

			молекулярний, субклітинний на рівні організму в цілому.	
дисципліною	Тема 9. Патофізіологія системи крові. Визначення змін лейкоцитарної формули та лейкоцитарного профілю крові тварини. Патофізіологія системи крові. Дослідження фізико – хімічних властивостей крові.	2	Тема 16. Патофізіологія системи крові. Гемотрансфузійний шок. Лейкози. Порушення функцій і реактивності у разі лейкозів. Тема 17. Патофізіологія системного кровообігу. Судинна недостатність, її патогенез. Порушення фізико-хімічних властивостей стінок кровоносних судин. Порушення регуляції кров'яного тиску. Гіпертензія і гіпертонічні хвороби. Гіпотензії. Шок, колапс. Непритомність.	2 2
дисципліною	Тема 10. Патофізіологія системного кровообігу. Моделювання порушення роботи серця в експерименті. Здавлення аорти та легеневої артерії.	2	Тема 18. Патологічна фізіологія системи дихання (1 ч). Розлади дихання внаслідок порушення перфузії легень. Типи гіпоксії, наслідки. Тема 19. Патологічна фізіологія системи дихання (2 ч). Компенсаторні зміни в клітинах і тканинах під час гіпоксії (ціаноз, зміна метаболізму).	2 2
дисципліною	Тема 11. Патофізіологія системи дихання. Дослід з вивчення кисневого голодування. Періодичне дихання у жаби під дією натрію нітрату.	2	Тема 20. Патологічна фізіологія системи дихання (3 ч). Вплив гіпоксії на функцію нервової та серцево - судинної систем, нирок.	2
дисципліною	Тема 12. Патофізіологія системи травлення. Відбір і дослідження вмісту у разі порушення травлення в передшлунках жуйних. Визначення перетравлювання білків, крохмалю, клітковини в вмісті рубця. Дослідження шлункового соку у тварин з різним типом порушення секреторної функції шлунку. Вплив порушення кровообігу в печінці, нирках на сечоутворення .	2	Тема 21. Патофізіологія системи травлення (1 ч). Патофізіологія системи травлення. в однокамерному шлунку. Тема 22. Патофізіологія системи травлення (2 ч). Тимпанія. Тема 23. Патофізіологія системи травлення (3 ч). Порушення функції передшлунків у разі травматичного ретикуліту Тема 24. Патологічна	2 2 2 2

			фізіологія печінки. Методи вивчення функцій печінки (фістула Екка – Павлова, резекція і екстирпація). Розлад утворення і виділення жовчі.	
дисципліною	Тема 13. Патофізіологія нирок. Визначення концентраційної здатності нирок за креатинином під час експериментального нефриту. Флоридинова глюкозурія. Дослідження сечі.	2	Тема 25. Патофізіологія нирок. Порушення виділення азотистих сполук. Уремія, її види і патогенез. Етіологія і патогенез нирково - кам'яної хвороби. Патогенез ниркового набряку Тема 26. Патофізіологія системи розмноження та лактації. Гіперфункція яєчників. Порушення функції статевих залоз.	2 2
дисципліною	Тема 14. Патофізіологія ендокринної системи . Моделювання порушення водного обміну у тварин	2	Тема 27. Патофізіологія ендокринної системи (1 ч). Порушення внутрішньосекреторної (ендокринної) функції підшлункової залози. Тема 28. Патофізіологія ендокринної системи (2 ч). Інсулінова недостатність.	2 2
дисципліною	Тема 15. Патофізіологія нервової системи. Досліди з визначення порушення рухливості та чутливості у разі ушкодження нервової системи. Демонстрація судорог. Досліди з визначення порушення рухливості та чутливості у разі ушкодження нервової системи. Дослід із експериментальною атаксією. Моделювання порушень на тваринах.	2	Тема 29. Патофізіологія нервової системи (1 ч). Стрес і загальний адаптаційний синдром. Розлади рухової функції нервової системи. Парез і паралічі. Гіперкінези. Атаксія. Астенія. Астазія. Тема 30. Патофізіологія нервової системи (2 ч). Порушення чутливості, (гіпостезія, гіперстезія, анестезія, парестезія). Біль, його патогенез і захисне значення. Експериментальні неврози.	2 2

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Поточний контроль	55 балів / 55%	4...13 тиждень
2.	Періодичний контроль	15 балів / 15%	8 тиждень
3.	Екзамен- тест множинного вибору (або письмова робота)	30 балів / 30%	18 тиждень

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Поточний контроль	<24 балів	25-40 балів	41-54 балів	55 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання. Відтворені частково знання на основі безпосередньо викладеного матеріалу в межах програми.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні. Відтворені знання, безпосередньо викладеного матеріалу в межах програми із деякими доказами більш широкого дослідження.	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми. Відтворені знання, отримані поза межами безпосередньо викладеного матеріалу в межах програми.
Періодичний контроль	<3 балів	4-10 балів	11-14 балів	15 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми

Екзамен- тест множинного вибору (або письмова робота)	<11 балів	12-20 балів	26-29 балів	30 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	<i>Письмове опитування після вивчення тем 1-3, 4-7</i>	<i>3 тиждень</i>
2.	<i>Тестування після вивчення тем 4-7</i>	<i>7 тиждень</i>
3.	<i>Періодичний контроль</i>	<i>Згідно графіку</i>
4.	<i>Письмове опитування після вивчення тем 8-12</i>	<i>12 тиждень</i>
5.	<i>Тестування після вивчення тем 13-14</i>	<i>14 тиждень</i>
6.	<i>Періодичний контроль (тестування, узагальнення балів) 15 тиждень</i>	<i>15 тиждень</i>
7.	<i>Екзамен- тест множинного вибору (або письмова робота) 18 тиждень</i>	<i>18 тиждень</i>

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Атаман О.В. Патологічна фізіологія в запитаннях і відповідях: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл. IV рівня акредитації]. Київ: ВСВ, 2010. 164 с.
2. Зайко М.Н., Биць Ю.В., Кришталь М.В. Патологічна фізіологія: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Вінниця: Нова Книга, 2007. 512 с.
3. Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Кругі Дж. Патолофізіологія тварин: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Вища школа, 2000. 352 с.
4. Мазуркевич А.Й., Тарасевич В.Л., Данілов В.Б., Мелюк М.О. Патолофізіологія тварин: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Агроосвіта, 2013. 414 с.

6.2. Додаткові джерела:

1. Мазуркевич А.Й., Карповский В.И. Компьютерное учебно – контролирующее программы по курсу Патологическая физиология сельскохозяйственных животных. Київ:

Вища школа, 2009. 164 с.

2. Мазуркевич А.Й. Патофізіологія тварин: практ. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Вища школа, 2001. 207 с.

3. Мазуркевич А.Й, Данілов В.Б., Куц Н.В. Патологічна фізіологія тварин: практ. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Вища школа, 2000. 208 с.

4. Коваленко Л.М., Коваленко О.І. Методичні вказівки тестові завдання. Патологічна фізіологія травної, видільної, ендокринної систем. Суми, 2016. 21 с

5. Коваленко Л.М., Коваленко О.І. Патофізіологія тварин. *Запалення*: посіб. для студ. 2-3 к спеціальн. ветмед. Суми, 2017. 82 с.

6. Коваленко Л.М., Коваленко О.І. Методичні вказівки. *Патофізіологія системи терморегуляції*. Суми, 2018. 24 с.

7. Коваленко Л.М., Коваленко О.І., Калашник О.М., Піхтірьова А.В. Методичні вказівки. *Хвороботворна дія чинників зовнішнього середовища. Механізм радіаційного ушкодження і поновлення*. Суми, 2018. 24 с.

8. Коваленко Л.М. Патологічна фізіологія тварин: конспект курсу лекцій. *Часна патологія*. Суми, 2018. 30 с.

9. Коваленко Л.М., Коваленко О.І., Камбур М.Д. Методичні вказівки. Патолофізіологія системного кровообігу. *Серцева недостатність*. Суми, 2019. 29 с.

Інтернет-ресурси:

в Інтернеті: http://elibrary.nubip.edu.ua/16403/1/Mazurkevych_10.pdf

в Інтернеті: http://elibrary.nubip.edu.ua/16404/1/Mazurkevych_11.pdf

6.3. Програмне забезпечення

1. Платформи «MOODL»; «ZOOM»; «Viber»; «Facebook».

Рецензія на робочу програму (силабус) освітнього компонента

НОРМАЛЬНА ТА ПАТОЛОГІЧНА ФІЗІОЛОГІЯ ТВАРИН

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		Результати навчання за освітнім компонентом відповідають встановленим вимогам
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають НРК	+		Відповідають встановленим вимогам
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		Відповідають встановленим вимогам
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		Відповідають встановленим вимогам
Результати навчання стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		Відповідають встановленим вимогам
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання	+		Результати навчання за освітнім компонентом відповідають встановленим вимогам
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження	+		Результати навчання за освітнім компонентом відповідають встановленим вимогам
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		Відповідають встановленим вимогам
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		Відповідають встановленим вимогам
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		Відповідають встановленим вимогам
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання	+		Відповідають встановленим вимогам
Література є актуальною	+		Відповідає встановленим вимогам

Рецензенти:

Член проєктної групи ОП 211 Ветеринарна медицина

професор, д.вет.н

Касьяненко О.І. _____

Зав. кафедри нормальної та патологічної фізіології

професор, д.вет.н

Камбур М.Д. _____

(підпис)